

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(26 лютого 2020 р., м. Харків)**

**Харків
2020**

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
Кафедра географії і методики викладання географії
Обласний комунальний заклад "Харківський організаційно-методичний
центр туризму"

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

Матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(26 лютого 2020 р., м. Харків)

Харків
2020

УДК: 338.48:911: 37:502:551:63

Редакційна колегія:

О.Г. Стадник – к. пед..н., професор кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

А.В. Губа – д.пед.н, професор кафедри суспільно-правових дисциплін і менеджменту освіти Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.В. Піткевич – к.і.н, доцент, завідувач кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

Ю.І. Муромцева – к.е.н., доцент кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

С.В. Некос – к.г.н, доцент кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.Д. Холодок – к.наук з держ управління, директор обласного комунального закладу "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму".

До друку та в світ
дозволю

Директор інституту інформатизації освіти
проф. А.І. Прокопенко

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № від . .2020*

Географія та туризм: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (26 лютого 2020 р., м. Харків) / за заг. ред. Муромцевої Ю.І.- Харків:ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2020. – 295 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії, краєзнавства та туризму, проблеми природокористування, фізичної та економічної географії, висвітлено питання про стан і розвиток туризму в світі та Україні, туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

Розділ 1. Тенденції сучасної освіти у галузі географії, краєзнавства та туризму

Г.П. Шука

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ДО РОБОТИ
В УМОВАХ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА 7

О.Г. Стадник, В. В. Піткевич

ФОРМУВАННЯ БАЗОВОГО ОБРАЗУ КРАЇНИ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА
(НА ПРИКЛАДІ НІДЕРЛАНДІВ) 12

L. M. Donchenko, T. V. Zavyalova

MODEL OF THE MODERN GEOGRAPHY TEACHER AS A COMPETITIVE
SPECIALIST 19

L. Prokhorova

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS
OF FORMATION OF GEOGRAPHICAL CONCEPTS OF PUPILS OF
SECONDARY SCHOOLS 24

Є.С. Ємельянова

ВИВЧЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЯК КОМПОНЕНТА МОВИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ 29

О. В. Непша

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ 32

В. А. Антоненко, Л. А. Василюк, Г. І. Дорожко

НАВЧАЛЬНІ ЕКСКУРСІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ
ЗНАНЬ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ 37

С.В. Гришко, Я.Ю. Непша

ОСВІТНЬО-ВИХОВНЕ ЗНАЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ГЕОГРАФІЇ У
РОЗВИТКУ ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ 41

Розділ 2. Сталий розвиток та ефективне природокористування

І.О. Губарева, М.А. Краєвський

РОЗВИТОК БІОЕНЕРГЕТИКИ ЯК ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ 46

М. Л. Сажнев, А. Л. Стецько

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАПАСІВ ТА ВИДОБУТКУ ТОРФОВОЇ СИРОВИНИ В
УКРАЇНІ 49

І.О. Скупий, О.П.Федосєєв О. М. Левада НАДРОКОРИСТУВАННЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (НА ПРИКЛАДІ ВАСИНІВСЬКОГО РОДОВИЩА ЗАЛІЗНИХ РУД)	55
.М. Л. Сажнев, Р. В. Фісанов АГРОКЛІМАТИЧНА ОЦІНКА ТА ПРИРОДНО- СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	59
А.М. Слюта ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ БІОКЛІМАТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА ЕКОСИСТЕМИ ЗОНИ ПОЛІССЯ	66
М. А. Шавлак, ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	73
А. А. Ніколов, О. М. Левада ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕЛІОРАТИВНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ У ВЕСЕЛІВСЬКОМУ РАЙОНІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	77
М. С. Овчинникова, О. В. Непша ПРИРОДНІ ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ МЕРЕЖІ ЗАПОВІДНИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАХІДНОГО ВОЛИНО-ПОДІЛЛЯ	84
Є. Ю. Варфоломєєва, Х. І. Стегареску, О. В. Непша ДЕГРАДАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ В РЕЗУЛЬТАТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	90
Р. Ю. Лемішко, О. В. Непша СУЧАСНИЙ ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	93
Г. В. Тамбовцев, Н. В. Балабатько ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЩОДО УПРАВЛІННЯ ВОДНИМИ РЕСУРСАМИ	99
М. Резенькова РІВЕНЬ ЗАБРУДНЕННЯ РІЧКИ ГАНГ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЮДЕЙ	102
Д. В. Вінніченко, О. В. Непша ПРОБЛЕМА ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	106
Г. В. Тамбовцев, М. О. Кірічок НАПРЯМИ БОРОТЬБИ ІЗ ЗАБРУДНЕННЯМ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ ҐРУНТІВ М. МАРІУПОЛЬ ТА ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ	109
Г. В. Тамбовцев, І. А. Макєєва ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ АБРАЗІЇ БЕРЕГІВ АЗОВСЬКОГО ТА ЧОРНОГО МОРІВ В МЕЖАХ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	114

Михайло Леонідович Сажнів
к.геогр.н., доцент, доцент кафедри фізичної географії і геології,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь

Ростислав Валерійович Фісанов
студент I курсу магістратури
природничо-географічного факультету
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь

АГРОКЛІМАТИЧНА ОЦІНКА ТА ПРИРОДНО- СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ РАЙОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Територія Херсонської області розташована в межах двох зон: степової посушливої і сухостепової. Клімат області континентальний, жаркий, посушливий. Річна сумарна радіація складає 115-116 ккал/см², з яких 94-95 ккал надходить впродовж м вегетаційного періоду. Фотосинтетично активна радіація за вегетаційний період становить 45-50 ккал/см². Середньорічна температура повітря +9,0-10,5°. Середня температура липня +22,8-23,8°C, січня-від-2,2 до4,3°C. Абсолютний максимум температури становить-37-40°C; абсолютний мінімум-29-33°C [3].

Тривалість вегетаційного періоду 210-245 днів, а безморозного, від останнього заморозку весною до першого восени, від 165 до 220 днів. Період із середньодобовими температурами вище +10°C за кількістю днів близький до безморозного, зазвичай накопичується 3200-3500°C позитивних (активних) температур [3].

Річна сума опадів коливається в межах 350-470 мм зі зміною по роках від 140-160 до 600-660 мм. Найбільша кількість опадів випадає в липні (35-60 мм), найбільш сухий місяць-березень (20-29 мм). Основна кількість опадів (60-70%) припадає на теплий період року переважно у вигляді злив. Добовий максимум опадів досягає 50-60 мм, а в деяких випадках-150-180 мм і більше.

Характерний період без опадів триває 50-60 днів і більше. Сніговий покрив невисокий і нестійкий [7].

Суховії спостерігаються щорічно. В Україні виділені два райони з підвищеною повторюваністю суховіїв, центр одного з них розташований у районі Нижні Сірогози-Асканія-Нова. На основній частині території області відносна вологість повітря протягом 40-60 днів, частіше всього в денні години знижується до 30% і менше. При сильних суховіях вологість повітря знижується до 10-15%, а в деяких випадках і нижче. Ймовірність інтенсивних суховіїв в травні-серпні - 80-100% [3].

Гідротермічний коефіцієнт (ГТК) – відношення кількості опадів, що випали, до випаровування за вегетаційний період – дорівнює 0,6-0,7, тоді як в зоні достатнього зволоження – 1,0, а в зоні напівпустелі – 0,5 [7].

Висока температура і низька вологість повітря обумовлюють інтенсивне випаровування з поверхні ґрунту і транспірацію. Випаровування з добре обробленого чорного пару (квітень-вересень) становить 200-220 мм. Випаровуваність за теплий період року (квітень-жовтень) становить 900-1100 мм, що в 3-3,5 рази перевищує річну суму опадів. Добові величини випаровуваності нерідко досягають 8-10 мм або 80-100 м³/га, а максимум випаровуваності за добу-14-15 мм [7].

За рік буває 15-20 днів з сильним вітром, швидкість якого 14 м/с, в приморських районах таких днів значно більше від 20 до 40. Максимальна швидкість вітру може досягати 35-40 м/с. Сильні вітри завдають шкоди сільськогосподарському виробництву і викликають вітрову ерозію ґрунту.

Херсонська область розташована в зоні неповного весняного зволоження. Максимальні запаси продуктивної вологи в поверхневому шарі ґрунту спостерігаються навесні і зазвичай у 0-100см становлять 90-110 мм. У посушливі роки запаси складають всього 50-70 мм., а глибина зволоження становить 40-60 см. У роки з високою зволоженістю ця глибина перевищує 150-170 см., а вологість ґрунту в 0-100см сягає найменшої вологості (НВ) [7].

Залежно від природно-кліматичних і ґрунтових особливостей територія області поділена на 7 природно-сільськогосподарських районів [1].

1. Бериславський природно-сільськогосподарський район об'єднує Бериславський, Великоолександрівський, Високопільський, Нововоронцовський та декілька господарств Білозерського адміністративного району загальною площею 447,8 тис. га, в тому числі сільськогосподарських угідь 415,2 тис. гектарів. Поверхня основної частини території рівнинна з невеликою кількістю подів, а прилегла до Дніпра та Інгульця - хвиляста з пологими місцями, великими схилами. Яружно-балкова система розвинена особливо сильно на території, що прилягає до Каховського водосховища. Ґрунтовий покрив району представлений, в основному, чорноземами південними, що займають 73,4% орних земель. Вони характеризуються гумусовим профілем потужністю 53-54 см, вмістом гумусу (3,4-4,2%), важко-і середньо-суглинковим механічним складом переважно з крупно-пиловою фракцією. Фізичні та хімічні властивості ґрунтів задовільні. Змиті різновиди чорноземів південних залягають на схилах балок і ярів. Вони займають 16,6% ріллі і характеризуються загальним зменшенням гумусового профілю, низьким вмістом гумусу, безструктурністю орного шару і несприятливим для розвитку сільськогосподарських культур водним режимом. Ґрунти подів займають 9,8% площі ріллі. Відрізняються розвиненим гумусовим профілем потужністю 60-70 см. з вмістом гумусу 3,7-4,5% і оглеєні переважно з глибини 57-70 см [1]. Глейові горизонти подових ґрунтів характеризуються слабкою водопроникністю, значною вологоємністю за невеликих запасів доступної для рослин вологи. Ґрунтам притаманне короткочасне сезонне перезволоження, вони потребують регулювання водно-повітряного режиму. В останні роки спостерігається підтоплення окремих ділянок сільськогосподарських угідь ґрунтовими водами. Ґрунти району схильні до дефляції [6].

2. Нижньосірогозький природно-сільськогосподарський район об'єднує Великолепетиський, Верхньорогачицький, Горностаївський, Нижньосірогозький, частину господарств Каховського та Іванівського адміністративних районів. Площа сільськогосподарських угідь району-490,3 тис. гектарів. Поверхня району рівнинна з великою кількістю подів і лише територія, прилегла до Каховського водосховища, відрізняється розвитком ярово-балкової системи. Близько 81,3% орних земель району зайняті чорноземами південними солонцюватими, які характеризуються досить високою родючістю. У зв'язку з тим, що ці ґрунти схильні до дефляції, вміст гумусу в них невисокий-2,7-3,4%. Фізичні властивості сприятливі для розвитку сільськогосподарських культур. Ґрунти потребують протидефляційних заходів [4]. Ґрунти подів займають 5,5% орних земель району, які добре гумусовані (3,5-3,7%), і за своїми водними та фізичними властивостями не відрізняються від ґрунтів Бериславського природно-сільськогосподарського району. Змиті ґрунти займають 11% ріллі, відрізняються низькою природною родючістю і потребують протиерозійного захисту [1].

3. Білозерський природно-сільськогосподарський район. До його складу входять господарства Білозерського району та міста Херсона. Загальна площа сільськогосподарських угідь складає 104,8 тис. гектарів. Значна частина району рівнинна з великою кількістю подів. Територія, прилегла до Дніпра та Інгульця, характеризується хвилястим рельєфом з досить розвиненою системою балок. Ґрунтовий покрив району представлений темно-каштановими ґрунтами та їх комплексами з солонцями. Вони займають 69,7% ріллі. Ґрунти характеризуються добре розвиненим гумусовим профілем потужністю 52-58 см, невисоким вмістом гумусу (1,9-2,7%), середньо-і важкосуглинковим механічним складом, дефляційно-небезпечні. Хімічні та фізичні їх властивості задовільні. На землях, зрошуваних водою з Дніпровського лиману та Інгульця, відбувається вторинне осолонцювання, місцями засолення, підтоплення ґрунтів. Вони

потребують здійснення меліоративних заходів щодо попередження негативних явищ. На схилах балок розташовані змиті різновиди ґрунтів, що займають 18,8% ріллі. Природна родючість їх низька, потребують противоерозійних агротехнічних, лісомеліоративних та гідротехнічних заходів. Подові землі займають 11,5% ріллі. Водно-фізичними властивостями не відрізняються від аналогічних ґрунтів Бериславського та Нижньосірогозького природно-сільськогосподарських районів [1,5,6].

4. Олешківській природно-сільськогосподарський район знаходиться на піщаних аренах борової тераси Дніпра з міжаренними просторами і об'єднує декілька господарств Голопристанського, Олешківського, Каховського районів та м. Нової Каховки. Площа сільськогосподарських угідь складає 47,3 тис. гектарів. У ґрунтовому покриві переважають чорноземи осолоділі переважно супіщаного механічного складу, що займають 75,1%, орних земель. Вони характеризуються слабким вмістом гумусу (0,96%), потужним ґрунтовим профілем, низькою поглинаючою здатністю, слабкою оструктуреністю, високою водопроникністю, малою вологоємністю, а також низькою забезпеченістю поживними речовинами. Ґрунти в значній мірі схильні до дефляції і потребують протидефляційних заходів. Дерново-піщанисті та глинисто-піщанисті ґрунти займають 10,4% орних земель району, які відрізняються дуже низькою природною родючістю, складаються на 90-93% з кварцового піску, безструктурні, містять 0,17-0,57% гумусу і відрізняються від провального типу водопроникністю і малою вологоємністю, низькою забезпеченістю поживними речовинами [1,5]. Тепловий режим сприятливий. Овочі, фрукти і зернові культури на них дозрівають на 2-3 тижні раніше, ніж на суглинкових ґрунтах. Ґрунти району в сильній мірі схильні до дефляції і потребують протидефляційного захисту [6].

5. Скадовський природно-сільськогосподарський район об'єднує Скадовський район, частину господарств Голопристанського, Олешківського, Каховського районів і приурочений до тераси – дельти Дніпра. Площа

сільськогосподарських угідь-272,2 тис.га. У ґрунтовому покриві переважають темно-каштанові ґрунти і їхні комплекси з солонцями (89,4% ріллі). Ґрунти характеризуються легким механічним складом, слабким вмістом гумусу (0,83-1,7%), добре розвиненим гумусовим профілем, слабкою його оструктуреністю, значною водопроникністю на слабо-солонцюватих ґрунтах і дуже низькою - на сильно-солонцюватих ґрунтах і солонцях, що створює технологічні труднощі при поливі [5,6]. В умовах зрошення відзначається вторинне осолонцювання ґрунтів, місцями засолення, підтоплення, інтенсивний винос поживних речовин, погіршення їх фізичних властивостей. Застосування важких оброблювальних знарядь, збільшення кількості технологічних операцій при обробітку ґрунту, обумовлювали зростання механічного тиску на ґрунти, зумовлювали створення в підорному і орному горизонтах щільних прошарків, що погіршують водопроникність ґрунтів [1]. Ґрунти подів займають 7,4% ріллі і характеризуються легким механічним складом, невисоким вмістом гумусу (2,0-2,5%), слабкою оструктуреністю. Фізичні властивості їх подібні аналогічним ґрунтам попередніх природно-сільськогосподарських районів.

6. Чаплинський природно-сільськогосподарський район. До його складу входять Чаплинський, Каланчацький і 2 господарства Новотроїцького району. Загальна площа сільськогосподарських угідь – 236,7 тис. гектарів. Поверхня рівнинна з сильно розвиненим мезо- та мікрорельєфом. Рівнинна поверхня покрита численними подами. Ґрунтовий покрив представлений темно-каштановими ґрунтами і їх комплексами з солонцями (92,6% ріллі), які характеризуються гумусовим профілем потужністю 40-48 см, значною солонцюватістю, невисоким вмістом гумусу (2,8-3,0%), слабкою оструктуреністю орного шару [5]. Ґрунти подів займають 7,4% ріллі. Характерна їх особливість-розвинутий гумусний профіль (55-64 см) з досить високим вмістом гумусу (2,75-3,35%). За своїми фізичними властивостями вони не відрізняються від аналогічних ґрунтів Нижньосірогозького природно-сільськогосподарського району [6].

7. Генічеський природно-сільськогосподарський район. До його складу входять Генічеський, Новотроїцький і частина господарств Іванівського адміністративного району. Площа сільськогосподарських угідь – 349,5 тис. га. У ґрунтовому відношенні район не відрізняється від Чаплинського природно-сільськогосподарського району. Землі, зрошувані протягом багатьох років мінералізованими артезіанськими водами, вторинно-осолонцьовані, засолені і потребують меліоративного покращення. Таким чином, загальна площа дефляційно-небезпечних земель Херсонської області складає 1786,8 тис. га, у т.ч. сільськогосподарських угідь 1681,7 тис. га. Близько 188,8 тис. га земельних угідь підвержені водній ерозії, з них сільськогосподарських угідь 177,5 тис. га. Площа засолених угідь області становить 233,4 тис. гектарів, у тому числі засолених сільськогосподарських угідь 201,4 тис. га. З них вторинне засолення на землях сільськогосподарських угідь відзначається на площі 63,0 тис. га [8,с.91].

Загальна площа солонцевих земель Херсонської області становить 1446,8 тис. га, з них солонців в комплексі – 252,3 тис. га, солонцюватих ґрунтів - 758,8 тис. га і залишково солонцюватих – 435,7 тис. гектарів [2].

Площа короткочасно і тимчасово перезволожених орних земель становить 136,2 тис. га, з них заплавних – 4,1 тис. га, не заплавних – 132,1 тис. га. Заболочених земель в Херсонській області 6,7 тис.га, в тому числі сільськогосподарських угідь – 1,3 тис. га [2,9].

Література:

1. Атлас родючості ґрунтів Херсонської області: інформаційно-аналітичний збірник / за ред. Пелих В.Г., Базалій В.В., О.В. Морозов та ін. Херсон: Олді - плюс, 2011. 105 с.
2. Безніцька Н. В. Формування показників родючості і продуктивності меліоративних ґрунтів в умовах регіональних змін клімату (на прикладі Херсонської області): дис. канд. с.-г. наук: 06.01.02. Херсон, 2017. 230 с.
3. Географія Херсонщини: Навчальний посібник / І.О. Пилипенко та ін. Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2007. 221 с.

4. Ґрунтові ресурси Херсонської області, їхня продуктивність та раціональне використання / В.А. Демьохін та ін. К.: Колобіг, 2007. 132 с.

5. Качановська Л. О., Кондакова М. А. Агроекологічна оцінка ґрунтів адміністративних районів Херсонської області. Наукові доповіді НУБіП України. № 6 (70), 2017. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/9757-20798-1-SM.pdf> (дата звернення 10.02.2020)

6. Мальчикова Д.С. Географічні основи кадастру сільськогосподарських земель Півдня України (на матеріалах Херсонської області): Монографія. Херсон: ПП Вишемирський, 2005. 198 с.

7. Молодиченко В.В., Стецишин М.М. Природно-ресурсні передумови розвитку агропромислового комплексу Херсонської області. Географія і сучасність. Зб. наук. праць. націон. пед. ун-ту. ім. М.П.Драгоманова. К.: Вид-во націон. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова, 2000. Вип. 3. С. 142-148.

8. Непша О.В., Яременко Я.М. Геоекологічний стан ґрунтів Генічеського району Херсонської області. Географія та туризм: матеріали II Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. Харківського національного педагогічного університету ім. ГС Сковороди (26 лютого 2019 р., м. Харків). Харків: ХНПУ ім. ГС Сковороди, 2019. С. 91-97.

9. Тамбовцев Г.В., Донцова К.С., Комар І.О. Практичні заходи щодо охорони ґрунтів Херсонської області. Географія та туризм: матеріали II Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф. Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (26 лютого 2019 р., м. Харків). Харків: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2019. С. 97-103.

УДК 630*18:528:8

Слюта Аліна Миколаївна
к.пед.н., доцент кафедри географії
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів

ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ БІОКЛІМАТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ НА ЕКОСИСТЕМИ ЗОНИ ПОЛІССЯ

Зона Полісся – є найбільш уразливою та чутливою екосистемою до впливу кліматичних факторів. Масштаби змін в межах поліської зони значно